

2023- yil yanvar-sentabr oylari uchun
dastlabki ma'lumot

SURXONDARYO VILOYATI TASHQI SAVDO AYLANMASI

Tashqi iqtisodiy faoliyat
va savdo statistikasi bo'limi:
(76) 225-65-74

TASHQI SAVDO AYLANMASI

Mamlakatimizda olib borilayotgan iqtisodiy islohotlar xorijiy davlatlar bilan savdo aloqalarining jadal o‘shishiga xizmat qilmoqda. Xususan, mamlakatning eksport salohiyatini oshirish bo‘yicha qabul qilingan qarorlar mahalliy kompaniyalarga tashqi bozorlarda ko‘proq tajriba orttirishga imkon beradi. Pirovardida ular jahon savdosida raqobatdosh ustunlikka ega bo‘ladi.

Surxondaryo viloyatida bu borada so‘nggi yillarda amalga oshirilayotgan eksportni rag‘batlantirish, importni optimallashtirish va umuman olganda tashqi savdo muvozanatini ta‘minlash maqsadida amalga oshirilgan chora-tadbirlar natijasida, **2023-** yil yanvar-sentabr oylarida viloyatning tashqi savdo aylanmasi (matnda TSA) **234 163,2 ming AQSH** dollariga yetdi va **2022-** yilning yanvar-sentabr oylariga nisbatan **50 149,3 ming AQSH** dollariga yoki **17,6 %** ga kamaydi.

TASHQI SAVDO AYLANMASI (yanvar-sentabr, ming AQSH dollari)

Tashqi savdo aylanmasi – muayyan davr uchun mamlakat eksporti va importi qiymatining miqdori hisoblanadi. Tovarlarining tashqi savdo statistikasi O‘zbekiston Respublikasi bojxona hududiga olib kirish (import) yoki O‘zbekiston Respublikasi bojxona hududidan olib chiqish (eksport) natijasida mamlakat material resurslari zaxiralariga qo‘shiladigan yoki ulardan ayirib tashlanadigan tovarlar hisobini tashqi savdo umumiy hisob tizimi asosida yuritiladi.

 TSAda eksport hajmi **146 992,2** ming AQSH dollariga (**9,2 %** ga kamaydi) va import hajmi **87 171,0** ming AQSH dollariga (**28,8 %** ga kamaydi). Hisobot davrida **59 821,6** ming AQSH dollari qiymatida aktiv tashqi savdo balansi qayd etildi.

SURXONDARYO VILOYATI TASHQI SAVDO AYLANMASIDA ENG YUQORI ULUSHGA EGA BO‘LGAN DAVLATLAR (2023- yil yanvar-sentabr, ming AQSH dollari)

<p>XXR</p> <p>TSA – 53 747,5</p> <p>Eksport: 28 101,5 Import: 25 645,9</p> <p> 23,0 %</p>	<p>Pokiston</p> <p>TSA – 52 219,6</p> <p>Eksport : 39 220,7 Import : 12 998,9</p> <p> 22,3 %</p>	<p>Afg‘oniston</p> <p>TSA – 41 533,6</p> <p>Eksport : 40 827,4 Import : 706,2</p> <p> 17,7 %</p>	<p>Qozog‘iston</p> <p>TSA – 18 089,3</p> <p>Eksport : 5 961,4 Import : 12 127,9</p> <p> 7,7 %</p>	<p>Rossiya Federatsiyasi</p> <p>TSA – 17 618,6</p> <p>Eksport : 13 093,0 Import : 4 525,6</p> <p> 7,5 %</p>
<p>Turkiya</p> <p>TSA – 13 328,8</p> <p>Eksport : 5 444,8 Import : 7 884,0</p> <p> 5,7 %</p>	<p>Tojikiston</p> <p>TSA – 8 987,7</p> <p>Eksport : 2 954,3 Import : 6 033,4</p> <p> 3,8 %</p>	<p>Italiya</p> <p>TSA – 5 167,8</p> <p>Eksport : 0,6 Import : 5 167,2</p> <p> 2,2 %</p>	<p>Hindiston</p> <p>TSA – 3 154,3</p> <p>Eksport : 1 207,3 Import : 1 947,0</p> <p> 1,3 %</p>	<p>Eron</p> <p>TSA – 2 403,7</p> <p>Eksport : 1 359,9 Import : 1 043,8</p> <p> 1,0 %</p>

Surxondaryo viloyati jahonning **54** mamlakati bilan savdo aloqalarini amalga oshirib kelmoqda. TSAning nisbatan salmoqli hissasi XXRda (**23,0 %**), Pokistonda (**22,3 %**), Afg'onistonda (**17,7 %**), Qozog'istonda (**7,7 %**), Rossiyada (**7,5 %**), Turkiyada (**5,7 %**), Tojikiston (**3,8 %**), Italiyada (**2,2 %**), Hindistonda (**1,3 %**), Eron (**1,0 %**) va Germaniyada (**1,0 %**) qayd etilgan.

Shuningdek, qo'shni davlatlar bilan o'zaro aloqalarni mustahkamlash, mamlakatlarni iqtisodiy-ijtimoiy, savdo-sanoat hamda madaniy sohalardagi aloqalarini rivojlantirish borasida katta ishlar amalga oshirilayotganini ko'rish mumkin.

Xususan, Tojikiston, Turkmaniston, Qirg'iz Respublikasi va Qozog'iston kabi qo'shni davlatlar bilan TSAda so'nggi yillarda katta o'zgarishlar kuzatilyapti.

TASHQI SAVDO PROFITSITI BO'LGAN 14 TA DAVLAT

(2023- yil yanvar-sentabr, ming AQSH dollari)

Tashqi iqtisodiy faoliyat bo'yicha **20** ta yirik hamkor-davlatlar orasidan **10** ta davlatda ijobiy tashqi savdo balansi kuzatilgan. Xususan, Afg'oniston, Pokiston, Rossiya, XXR, Eron, Ozarbayjon, Polsha, Vetnam, BAA, Belarus va Eron davlatlari shular jumlasidandir. Qolgan **10** ta davlatlar bilan manfiy tashqi savdo balansi saqlanib qolmoqda.

SURXONDARYO VILOYATINING YIRIK HAMKOR DAVLATLAR BILAN TASHQI SAVDO AYLANMASI DINAMIKASI

(yanvar-sentabr, ming AQSH dollari)

	Davlatlar	2021- y.	2022- y.	2023- y.
	XXR	125 484,9	65 941,9	53 747,5
	<i>Eksport</i>	57 941,8	38 327,8	28 101,5
	<i>Import</i>	67 543,1	27 614,1	25 645,9
	Pokiston	30 280,4	48 387,7	52 219,6
	<i>Eksport</i>	23 939,5	27 916,5	39 220,7
	<i>Import</i>	6 340,9	20 471,3	12 998,9
	Afg'oniston	14 189,8	13 600,5	41 533,6
	<i>Eksport</i>	13 892,2	13 111,7	40 827,4
	<i>Import</i>	297,6	488,8	706,2
	Qozog'iston	27 375,1	37 622,7	18 089,3
	<i>Eksport</i>	5 424,1	28 584,4	5 961,4
	<i>Import</i>	21 951,0	9 038,3	12 127,9
	Rossiya	34 249,6	57 341,6	17 618,6
	<i>Eksport</i>	15 485,9	18 960,4	13 093,0
	<i>Import</i>	18 763,8	38 381,3	4 525,6
	Turkiya	20 166,1	18 798,0	13 328,8
	<i>Eksport</i>	9 547,7	13 912,1	5 444,8
	<i>Import</i>	10 618,4	4 885,9	7 884,0
	Tojikiston	7 954,9	8 993,4	8 987,7
	<i>Eksport</i>	4 517,0	2 044,5	2 954,3
	<i>Import</i>	3 438,0	6 948,9	6 033,4
	Italiya	1 565,9	606,3	5 167,8
	<i>Eksport</i>	0,1	-	0,6
	<i>Import</i>	1 565,8	606,3	5 167,2
	Hindiston	1 581,0	3 737,8	3 154,3
	<i>Eksport</i>	463,4	809,3	1 207,3
	<i>Import</i>	1 117,7	2 928,6	1 947,0
	Eron	5 936,7	4 936,5	2 403,7
	<i>Eksport</i>	213,3	3 866,7	1 359,9
	<i>Import</i>	5 723,4	1 069,8	1 043,8

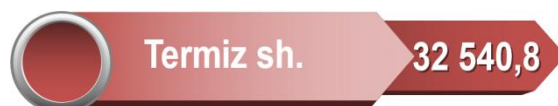
Davlatlar	2021- y.	2022- y.	2023- y.
Germaniya	5 516,2	2 604,0	2345,6
 Eksport	218,7	1 624,2	597,3
Import	5 297,5	979,8	1748,3
Polsha	306,5	499,1	1696,2
 Eksport	125,0	413,1	1327,4
Import	181,5	86,0	368,8
Niderlandiya	173,2	35,2	1644,0
 Eksport	0,03	0,2	0,5
Import	173,2	34,9	1643,5
Turkmaniston	1 446,7	1 024,2	1359,0
 Eksport	242,6	309,8	414,2
Import	1 204,1	714,4	944,8
Ozarbayjon	1 138,9	1 440,8	1088,6
 Eksport	1 138,9	1 440,8	1088,6
Import	-	-	-
Belarus	1 193,5	1 769,1	1085,8
 Eksport	432,1	1 472,4	773,4
Import	761,4	296,7	312,4
Koreya Respublikasi	1 377,2	1 135,6	849,7
 Eksport	-	13,5	0,03
Import	1 377,2	1 122,1	849,7
BAA	256,8	491,1	787,3
 Eksport	256,8	491,1	759,9
Import	-	-	27,4
Litva	146,1	2 043,5	742,7
 Eksport	-	-	0,2
Import	146,1	2 043,5	742,6
Vetnam	-	0,01	739,3
 Eksport	-	-	739,2
Import	-	0,01	0,1

SURXONDARYO VILOYATINING HUDUDLAR KESIMIDA TASHQI SAVDO AYLANMASI (2023- yil yanvar-sentabr)*

	Hajm ming AQSH dollari	O'sish sur'ati, % da	Ulushi, % da
Surxondaryo viloyati	234 163,2	82,4	100
Termiz sh.	32 540,8	91,8	13,9
<i>tumanlar:</i>			
Oltinsoy	6 308,1	58,3	2,7
Angor	18 202,3	171,3	7,8
Bandixon	4 099,3	85,6	1,8
Boysun	5 829,9	72,7	2,5
Muzrabot	9 609,3	112,7	4,1
Denov	39 072,1	89,4	16,7
Jarqo'rg'on	19 544,5	67,6	8,3
Qumqo'rg'on	7 883,7	88,7	3,4
Qiziriq	13 174,8	102,5	5,6
Sariosiyo	13 029,4	33,9	5,6
Termiz	23 118,2	81,6	9,9
Uzun	15 027,9	78,4	6,4
Sherobod	17 080,4	116,3	7,3
Sho'rchi	8 192,1	75,5	3,5

Eng yuqori hajm,
ming AQSH dollari

Eng quyi hajm,
ming AQSH dollari

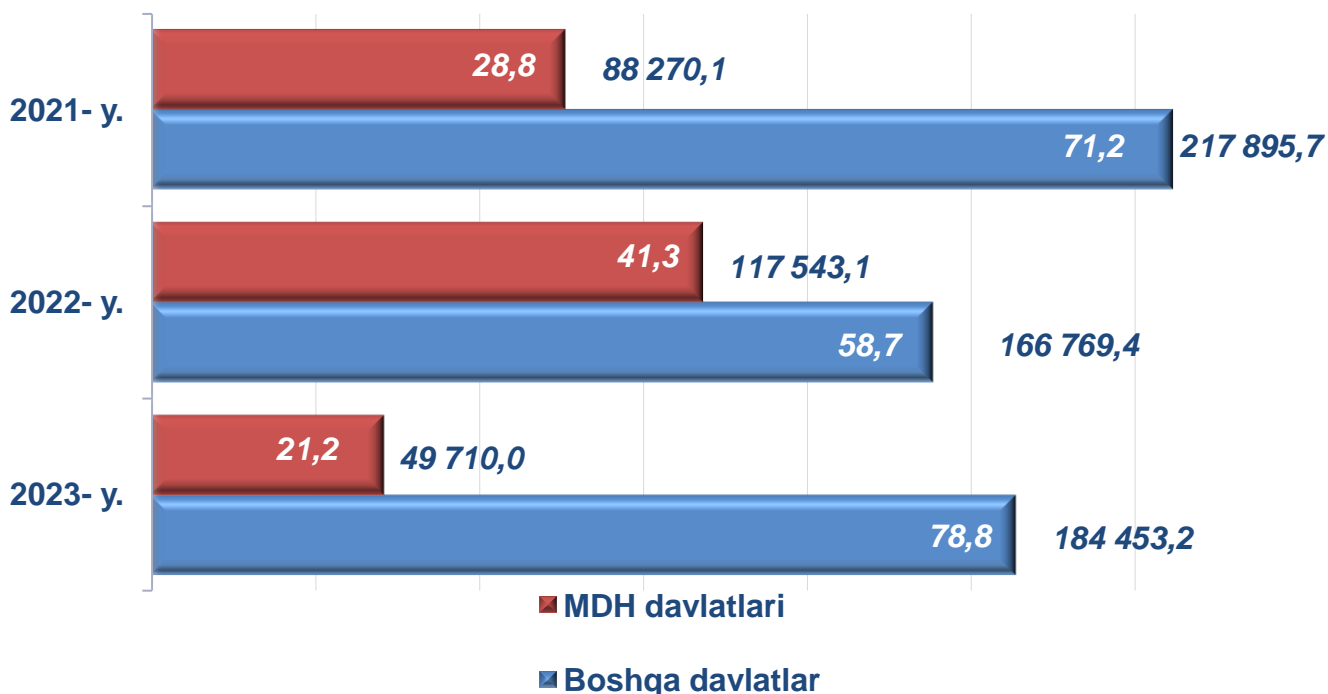

Surxondaryo viloyatida tashqi savdo aylanmasi tarkibida eng yuqori ulushni Denov tumani **16,7 %** ulush bilan **39 072,1** ming AQSH dollarini, eng quyi ulushni esa Bandixon tumanida **1,8 %** ulush bilan **4 099,3** ming AQSH dollarini tashkil etdi.

* Tabiiy gaz va elektr energiyasi yetkazib berish, shuningdek, maxsus eksport bo'yicha rasmiy statistik ma'lumotlar, O'zbekiston Respublikasi viloyatlari, shaharlar va tumanlari bo'yicha taqsimlanmagan

SURXONDARYO VILOYATINING TASHQI SAVDO AYLANMASIDA MDH MAMLAKATLARI VA BOSHQA XORIJIY DAVLATLARNING HAJMLARI DINAMIKASI

(yanvar-sentabr, ming AQSH dollari, ulushi, % da)

2023- yil yanvar-sentabr oylarida tashqi savdo aylanmasida MDH davlatlarining ulushi **21,2 %** ni tashkil etib, tashqi savdo aylanmasidagi ulushi 2022- yilning mos davriga nisbatan **20,1 %** ga kamayib, so'ngi uch yilda eng past ko'rsatkichni qayd etdi.

Surxondaryo viloyatining boshqa xorijiy davlatlar bilan TSA 2023- yilning yanvar-sentabr oylarida 2022- yilning mos davriga nisbatan **20,1 %** ga ko'paydi va jami TSA'dagi ulushi **78,8 %** ni tashkil etdi.

Surxondaryo viloyatining MDH mamlakatlari bilan tashqi savdo aylanmasi 2023- yil yanvar-sentabr holatiga ko'ra, **42 549,3** ming AQSH dollarini tashkil etdi. Shundan eksport **23 519,2** ming AQSH dollariga yetgan bo'lsa, import **19 030,1** ming AQSH dollari qiymatida qayd etildi.

SURXONDARYO VILOYATINING MDH DAVLATLARI BILAN TASHQI SAVDO AYLANMASI

(2023- yil yanvar-sentabr, ming AQSH dollari)

Qozog'iston

TSA – 18 089,3
Eksport – 5 961,4
Import – 12 127,9

Rossiya Federatsiyasi

TSA – 17 618,6
Eksport – 13 093,0
Import – 4 525,6

Tojikiston

TSA – 8 987,7
Eksport – 2 954,3
Import – 6 033,4

Turkmaniston

TSA – 1 359,0
Eksport – 414,2
Import – 944,8

Ozarbajjon

TSA – 1 088,6
Eksport – 1 088,6
Import – 0,0

Belarus Respublikasi

TSA – 1 085,8
Eksport – 773,4
Import – 312,4

Qirg'iz Respublikasi

TSA – 730,3
Eksport – 645,6
Import – 84,7

Ukraina

TSA – 413,1
Eksport – 349,6
Import – 63,5

Armaniston

TSA – 297,0
Eksport – 297,0
Import – 0,0

Moldova Respublikasi

TSA – 40,7
Eksport – 40,7
Import – 0,0

Surxondaryo viloyatining MDH mamlakatlari bilan tashqi savdo aylanmasining eng yuqori hajmlari Rossiya (**38,6 %**), Qozog'iston (**32,6 %**) hamda Tojikiston (**19,1 %**) davlatlari bilan qayd etildi.

SURXONDARYO VILOYATINING EKSPORTI

Mamlakatning eksport salohiyatini oshirish, eksportyorlarni davlat tomonidan qo'llab-quvvatlash, eksportbop mahsulotlar nomenklaturasini kengaytirish maqsadida amalga oshirilgan islohotlar natijasida Surxondaryo viloyatida eksportyorlar soni **263** taga yetdi va ular tomonidan **146 992,2** ming AQSH dollari qiymatidagi (2022- yilning mos davriga nisbatan **9,2 %** ga kamaydi) tovar va xizmatlar eksport qilindi.

XSST* BO'YICHA EKSPORT TARKIBI (2023- yil yanvar-sentabr, ulushi % da)

O'zbekiston Respublikasida tovarlar tashqi savdosi statistik ko'rsatkichlarini shakllantirishda, Tashqi iqtisodiy faoliyat tovar nomenklaturasini (**keyingi o'rinlarda TIF TN**) bilan birgalikda, Birlashgan Millatlar Tashkilotining Xalqaro standartlashgan savdo tasniflagichi (**keyingi o'rinlarda – XSST**) ishlatiladi. Bu o'z navbatida tahliliy maqsadlarda eksport va import qilinadigan tovarlarni 10 ta katta qismga guruhlash uchun imkon beradi. Tovarlarni **XSST** bo'yicha kodlashtirish, **TIF TN** va **XSST** o'rtasida o'tish kalitlari yordamida amalga oshiriladi.

SURXONDARYO VILOYATINING XSST BO'YICHA EKSPORTI TARKIBI

(yanvar-sentabr, yillar kesimida)

XSST tarkibi	Ming AQSH dollari		O'zgarish sur'ati, % da		Umumiy hajmga nisbatan, % da	
	2022	2023	2022	2023	2022	2023
Jami eksport	161 805,3	146 992,2	112,6	90,8	100	100
<i>shu jumladan:</i>						
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar	78 819,9	72 233,8	162,3	91,6	48,7	49,1
Ichimliklar va tamaki	11,0	844,4	3,8	76,8 m.	-	0,6
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg'idan tashqari	7 044,5	4 865,3	58,7	69,1	4,4	3,3
Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar	851,0	584,0	23,5 m.	68,6	0,5	0,4
Hayvon va o'simliklar moylari (yog'lari), yog'lar va mumlar	211,5	-	-	-	0,1	-
Kimyoviy vositalar va shunga o'xshash mahsulotlar	234,6	230,2	2,1 m.	98,1	0,2	0,2
Sanoat tovarlari	68 422,8	54 185,8	88,0	79,2	42,3	36,9
Mashinalar va transport asbob-uskunalari	105,0	214,8	50,8	2,0 m.	0,1	0,1
Turli xil tayyor buyumlar	3 316,1	9 796,5	2,3 m.	3,0 m.	2,0	6,7
Xizmatlar	2 788,7	4 037,3	85,2	144,8	1,7	2,7

Eksport tarkibida tovarlar ulushi **97,3 %** ni tashkil etib, ular oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar (**49,1 %**), sanoat tovarlari (**36,9 %**) va turli xil tayyor buyumlar (**6,7 %**) hissasiga to'g'ri kelmoqda.

SURXONDARYO VILOYATINING XSST BO‘YICHA EKSPORTI TARKIBI (2023- yil yanvar-sentabr)

XSST bo‘limi nomi	Ming AQSH dollari	2022- yilning mos davriga nisbatan, % da
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar		
Sabzavotlar va mevalar	54 906,7	72,5
Donli ekinlar va ulardan tayyorlangan mahsulotlar	17 207,3	15,8 m.
Shakar, shakardan mahsulotlari va asal	80,7	6,8 m.
Qaxva, choy, kakao, ziravorlar	21,0	1,8
Tirik hayvonlar, 03-bo'limga kiritilgan hayvonlardan tashqari	10,3	-
Sut mahsulotlari va parranda tuxumlari	7,8	3,9
Ichimliklar va tamaki		
Ichimliklar	844,4	76,8 m.
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg‘idan tashqari		
To‘qimachilik tolalari (tops va boshqa titilgan jundan tashqari) va ularning chiqindilari	2 353,8	104,6
Xayvonlar va o‘simliklardan kelib chiqqan xom-ashyo materiallari, boshqa joyda tasniflanmagan	1 399,7	191,6
Moy olinadigan urug‘lar va moy olinadigan mevalar	831,2	25,2
56 bo'limga kiritilgandan tashqari o'g'itlar uchun xom - ashyo va mineral xomashyo (ko'mir,neft va qimmat baho toshlardan tashqari)	280,6	37,1
Kimyoviy vositalar va shunga o‘xshash mahsulotlar		
Bo'yoqlar, taninlar va bo'yoqlar	220,9	120,4
Noorganik kimyoviy moddalar	4,6	2,0 m.
Boshqa joyda tasniflanmagan kimyoviy materiallar va mahsulotlar	2,6	86,7
Efir moylari, rezinoidlar va attorlik moddalari;hojatxona preparatlari, polirovkalash va yuvish vositalari	1,4	3,3
Mashinalar va transport asbob-uskunalari		
Sanoat uchun maxsus bo'lmagan mashina va uskunalar, boshqa nomga ega bo'lmagan va boshqa nomdagi mashinalar qismlari.	205,8	10,6 m.
Avtomobillar (xavo podushkalaridagi transport vositalari xam)	5,7	8,4
Aniq soxalar uchun maxsus mo'ljallangan mashinalar	3,4	25,8

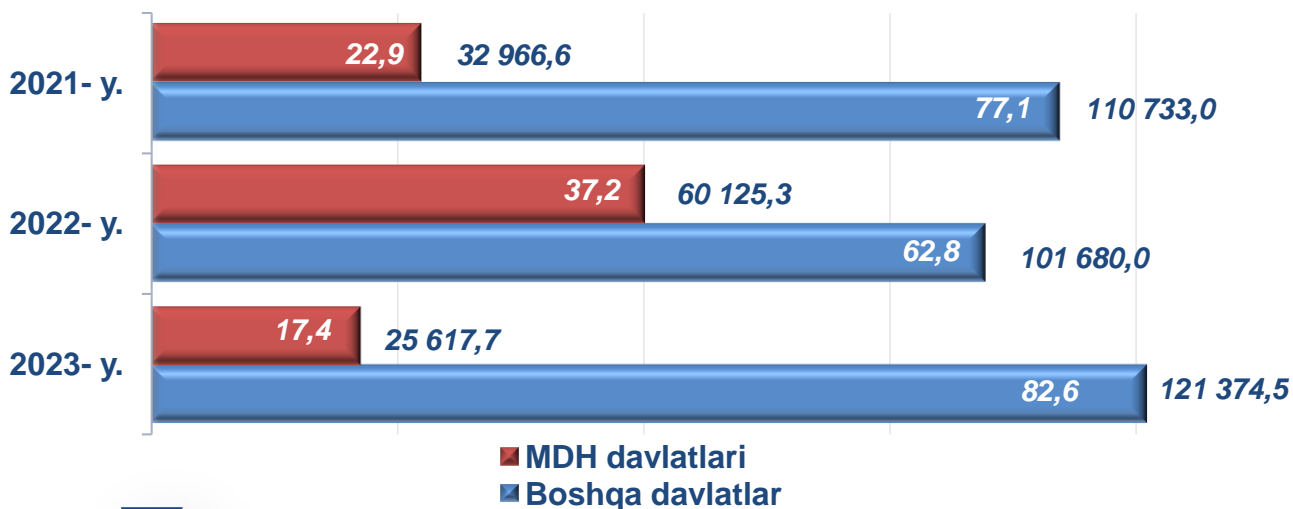
XSST bo'limi nomi	Ming AQSH dollari	2022-yilning mos davriga nisbatan, % da
Sanoat tovarlari		
To'qimachilik yigirilgan ipi, matolar, boshqa joyda tasniflanmagan tayyor buyumlar va shunga o'xshash mahsulotlar	52 487,8	80,9
Ruda bo'lmagan qazilmalardan tayyorlangan mahsulotlar, boshqa joyda tafsiflanmagan	1 236,6	172,7
Qog'oz, karton va qog'oz massasi, qog'oz yoki kartondan tayyorlangan buyumlar	384,6	85,2
Metaldan tayyorlangan buyumlar boshqa joyda tafsiflanmagan	69,8	3,2
Mantar va yog'ochdan tayyorlangan buyumlar (mebeldan tashqari)	7,0	3,2
Rezina buyumlari boshqa joyda tavsiflanmagan	0,1	7,3
Xizmatlar		
Moliyaviy xizmatlar	1 091,5	121,2
Transport xizmatlari	993,3	6,2 m.
Sayohat	633,5	-
Telekommunikatsiya, kompyuter va axborot xizmatlari	534,3	58,1
Boshqa biznes xizmatlari	331,9	198,7
Turli xil tayyor buyumlar		
Kiyim-kechaklar va ularning anjomlari	9 249,4	3,3 m.
Boshqa turdagi maxsus, ilmiy va nazorat asboblari va apparatlari	400,3	2341,1 m.
Poyabzal	118,2	146,9
Mebel va ularning qismlari, ko'rpa-to'shaklar, matraslar, matraslar, yostiqlar va shunga o'xshash to'ldirilgan mebellar	28,4	6,2
Har xil tayyor mahsulotlar	0,2	7,7

O'zbekiston tashqi savdo statistikasida sherik mamlakatlarga quyidagilar kiradi: olib kirishda - tovarlar kelib chiqqan mamlakat, agar kelib chiqqan mamlakat noaniq bo'lsa, jo'natib yuborgan mamlakat. Olib chiqishda - tovarlar yuboriladigan mamlakat hisoblanadi.

2023- yilning yanvar-sentabr oylarida MDH mamlakatlarga **25 617,7** ming AQSH dollari qiymatidagi tovar va xizmatlar eksport qililib, jami eksportning **17,4 %** ini tashkil etdi.

MDH VA BOSHQA DAVLATLARGA TOVAR VA XIZMATLAR EKSPORTI HAJMLARI DINAMIKASI

(yanvar-sentabr, ming AQSH dollari, ulushi, % da)

2023- yil yanvar-sentabr oylarida tashqi savdo aylanmasida tovarlar va xizmatlar eksporti bo'yicha asosiy hamkorlarimiz Afg'oniston, Pokiston, XXR, Rossiya, Qozog'iston, Turkiya va Tojikiston kabi davlatlar bo'lgan. Ularning umumiy eksportdagi ulushi **92,3 %** ni tashkil etdi.

VILOYAT EKSPORTIDA ASOSIY HAMKOR DAVLATLARNING ULUSHI

(2023- yil yanvar-sentabr, % da)

SURXONDARYO VILOYATINING ASOSIY HAMKOR DAVLATLARGA AMALGA OSHIRGAN EKSPORTI HAJMI VA O'SISH SUR'ATLARI (yanvar-sentabr, yillar kesimida)

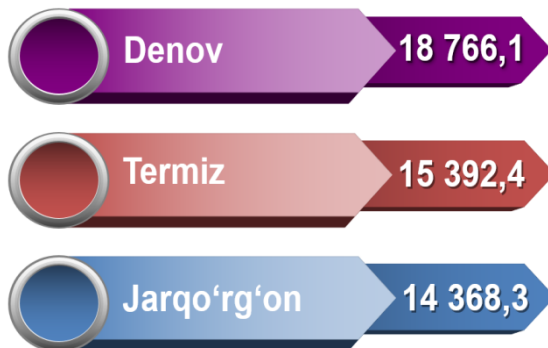
Davlatlar	Ming AQSH dollari		O'sish sur'ati, % da		Egallab turgan o'rni	
	2022	2023	2022	2023	2022	2023
Afg'oniston	13 111,7	40 827,4	94,4	3,1 m.	6	1
Pokiston	27 916,5	39 220,7	116,6	140,5	3	2
XXR	38 327,8	28 101,5	66,1	73,3	1	3
Rossiya	18 960,4	13 093,0	122,4	69,1	4	4
Qozog'iston	28 584,4	5 961,4	5,3 m.	20,9	2	5
Turkiya	13 912,1	5 444,8	145,7	39,1	5	6
Tojikiston	2 044,5	2 954,3	45,3	144,5	9	7
Eron	3 866,7	1 359,9	18,1 m.	35,2	8	8
Polsha	413,1	1 327,4	3,3 m.	3,2 m.	15	9
Hindiston	809,3	1 207,3	174,6	149,2	13	10
Ozarbayjon	1 440,8	1 088,6	126,5	75,6	12	11
Belarus	1 472,4	773,4	3,4 m.	52,5	11	12
BAA	491,1	759,9	191,3	154,7	14	13
Vetnam	-	739,2	-	-	0	14
Qirg'iz Respublikasi	6 974,8	645,6	142,9	9,3	7	15
Germaniya	1 624,2	597,3	742,7	36,8	10	16
Turkmaniston	309,8	414,2	127,7	133,7	17	17
Iroq	359,1	398,8	3,1 m.	111,1	16	18
Ukraina	214,5	349,6	25,4	163,0	18	19
Armeniya	88,8	297,0	-	3,3 m.	23	20

SURXONDARYO VILOYATINING HUDUDLAR KESIMIDA EKSPORTI (2023- yil yanvar-sentabr)*

	Hajm Ming AQSH dollari	O'sish sur'ati, % da	Ulushi, % da
Surxondaryo viloyati	146 992,2	90,8	100
Termiz sh.	8 828,4	129,0	6,0
<i>tumanlar:</i>			
Oltinsoy	4 542,2	56,2	3,1
Angor	9 433,0	92,0	6,4
Bandixon	4 081,4	104,0	2,8
Boysun	5 138,0	77,6	3,5
Muzrabot	6 749,2	91,3	4,6
Denov	18 766,1	68,4	12,8
Jarqo'rg'on	14 368,3	65,4	9,8
Qumqo'rg'on	7 417,7	97,2	5,0
Qiziriq	9 679,9	147,5	6,6
Sariosiyo	10 002,5	225,2	6,8
Termiz	15 392,4	83,1	10,5
Uzun	9 906,9	77,6	6,7
Sherobod	14 300,1	116,5	9,7
Sho'rchi	7 302,0	107,5	5,0

Eng yuqori hajm,
ming AQSH dollari

Eng quyi hajm,
ming AQSH dollari

Viloyatimiz eksporti tarkibida eng yuqori ulushni Denov tumani **12,8 %** bilan **18 766,1** ming AQSH dollarini, eng quyi ulushni esa Bandixon **2,8 %** bilan **4 081,4** ming AQSH dollarini tashkil etdi.

* Tabiiy gaz va elektr energiyasi yetkazib berish, shuningdek, maxsus eksport va safarlar bo'yicha rasmiy statistik ma'lumotlar, O'zbekiston Respublikasi viloyatlari, tuman va shaharlari bo'yicha taqsimlanmagan.

MEVA-SABZAVOT MAHSULOTLARI EKSPORTI

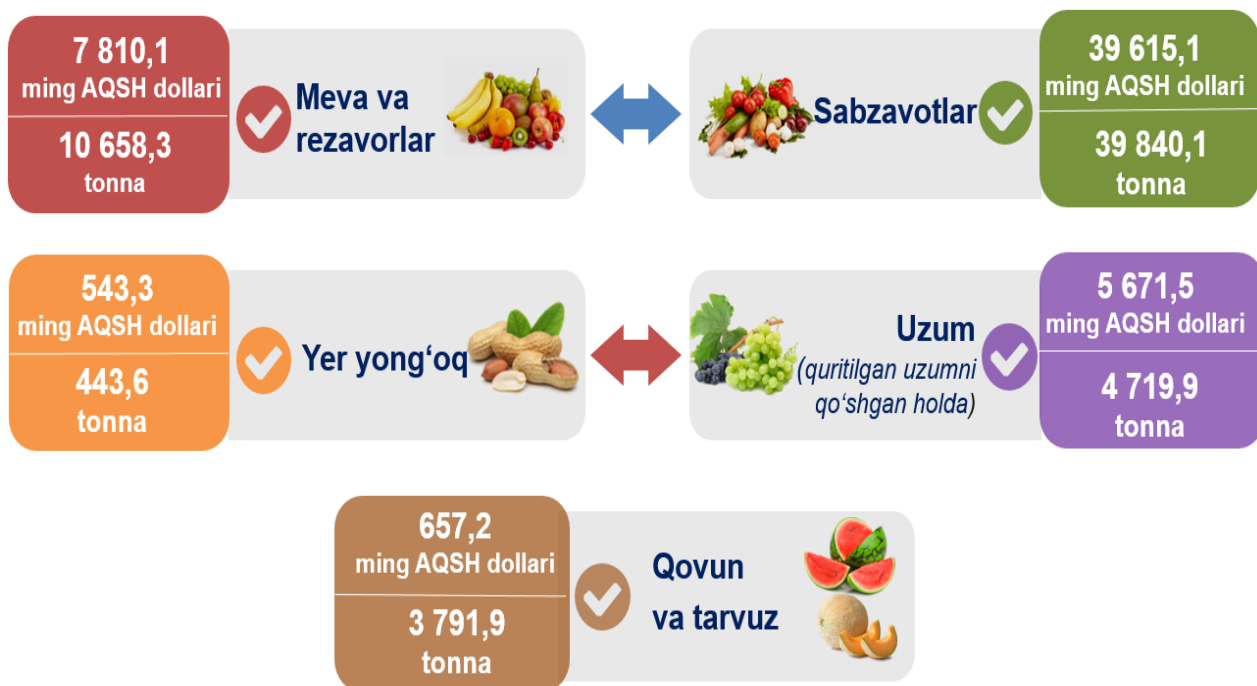
Hukumat tomonidan qishloq xo'jaligi va bog'dorchilikni rivojlantirishga katta e'tibor qaratilayotgani bois eksport qilinayotgan mahsulotlar sifati va hajmi yildan-yilga ortib bormoqda. Jumladan, 2023- yil yanvar-sentabr oylarida **59 228,8** tonna meva va sabzavotlar eksporti amalga oshirilgan bo'lib, ushbu ko'rsatkich 2022- yilning mos davriga nisbatan **46,4 %** ga yoki **51 277,0** tonnaga kamaydi.

Meva-sabzavot mahsulotlarining asosiy eksport bozorlari Pokiston (**46,0 %**), XXR (**11,9 %**), Afg'oniston (**11,9 %**), Rossiya (**10,4 %**), hamda Qozog'iston (**8,7 %**) davlatlari hissasiga to'g'ri kelgan.

2023- yil yanvar-sentabr oylarida oziq-ovqat mahsulotlarining asosiy qismi bo'lgan **54 522,2** ming AQSH dollari qiymatidagi meva-sabzavot eksport qilindi. Bu ko'rsatkich 2022- yilning mos davriga nisbatan **31,6 %** ga kamaydi va jami eksportdagi ulushi **37,1 %** ni tashkil etdi.

MEVA-SABZAVOT MAHSULOTLARI EKSPORTI (2023- yil yanvar-sentabr, o'zgarish sur'atlari, qiymatga nisbatan)

MEVA-SABZAVOT MAHSULOTLARINING EKSPORT GEOGRAFIYASI (2023- yil yanvar-sentabr)

Davlatlar	tonna	Ming AQSH dollari	Ulushi, % da *
Pokiston	7 760,0	25 101,0	46,0
XXR	6 634,5	6 485,3	11,9
Afg'oniston	8 710,1	6 473,5	11,9
Rossiya	7 578,2	5 678,4	10,4
Qozog'iston	22 248,8	4 738,3	8,7
Eron	1 105,5	1 306,8	2,4
Belarus	1 247,4	736,0	1,3
Ozərbayjon	335,3	635,3	1,2
Germaniya	210,8	531,6	1,0
Polsha	891,7	454,4	0,8
Turkiya	270,8	397,1	0,7
Iroq	251,4	394,6	0,7
Turkmaniston	323,4	371,4	0,7
Ukraina	650,6	347,9	0,6
BAA	275,6	329,4	0,6
Tojikiston	359,5	131,8	0,2
Gruziya	130,8	118,7	0,2
AQSh	17,3	108,6	0,2
Latviya	95,0	107,1	0,2
Boshqa davlatlar	132,4	74,9	0,1

* qiymat ifodasidan

2023- yil yanvar-sentabr oylarida meva va sabzavotlar eksportining qiymat jihatidan eng katta Pokistonga to'g'ri keldi (meva va sabzavotlar eksporti umumiy hajmining **46,0** %).

TO‘QIMACHILIK MAHSULOTLARI EKSPORTI

So‘nggi yillarda yengil sanoatda yuqori qo‘shilgan qiymatdagi mahsulotlar ishlab chiqarish rivojlanib bormoqda. Yengil sanoat iqtisodiy jihatdan O‘zbekiston uchun muhim soha bo‘lgani holda, aholi bandligining yuqori darajasini, shuningdek, sanoat salohiyatiga hamda davlatimizning xalqaro nufuziga hissa qo‘shilishini ta‘minlaydi.

To‘qimachilik mahsulotlarining eksporti hajmlarining oshishi bevosita paxta xom-ashyosini o‘rniga tayyor mahsulot ishlab chiqarish va qo‘shimcha qiymat yaratish maqsadida amalga oshirilgan islohotlar natijasi sifatida qarash mumkin.

Xususan, 2023- yil yanvar-sentabr oylari yakuni bo‘yicha **63 767,0** ming AQSH dollarilik to‘qimachilik mahsulotlari eksporti amalga oshirilib, umumiy eksportning **43,4** % ini tashkil etib, o‘tgan yilga nisbatan **7,6** % ga kamaydi.

Eksport qilingan to‘qimachilik mahsulotlari tarkibida ip kalava (**42,3** %), gilamlar (**27,2** %), tayyor trikotaj va tikuvchilik kiyimlari (**14,5** %) asosiy ulushni egallagan. Yil boshidan dunyoning ta davlatiga eksport qilindi.

TO‘QIMACHILIK MAHSULOTLARI EKSPORTI DINAMIKASI

(yanvar-sentabr, ming AQSH dollari)

		2022- yil	2023- yil
Jami:		68 990,6	63 767,0
	Paxtadan yigirilgan ip	55 717,5	26 987,2
	Gilamlar	129,4	17 353,6
	Tayyor trikotaj va tikuvchilik kiyimlari	2 772,1	9 249,4
	Paxtadan gazlamalar	7 320,1	6 859,6
	Ipak va ipak mahsulotlari	2 234,3	2 885,4
	Boshqa to‘qimachilik mahsulotlari	817,2	431,9

DAVLATLAR KESIMIDA TO‘QIMACHILIK MAHSULOTLARI EKSPORTI DINAMIKASI

(yanvar-sentabr, ming AQSH dollari)

	2022- yil	2023- yil	O‘shish sur‘ati, % da
Afg‘oniston	452,7	28 120,0	62,1 m.
XXR	37 058,0	21 612,8	58,3
Turkiya	12 879,7	4 702,7	36,5
Rossiya	8 127,3	4 462,7	54,9
Tojikiston	200,0	1 059,2	5,3 m.
Pokiston	4 328,0	961,9	22,2
Polsha	228,0	872,2	3,8 m.
Vetnam	-	739,0	-
BAA	123,6	430,4	3,5 m.
Armeniya	88,8	297,0	3,3 m.
Qirg‘iz Respublikasi	3 154,9	191,0	6,1
Chexiya	-	119,3	-
Ozarbajjon	-	100,5	-
Eron Islom Respublikasi	1 574,6	53,1	3,4
Qozog‘iston	-	45,3	-
Belarus	70,3	-	-
Germaniya	472,1	-	-
Hindiston	175,6	-	-
Kanada	57,1	-	-

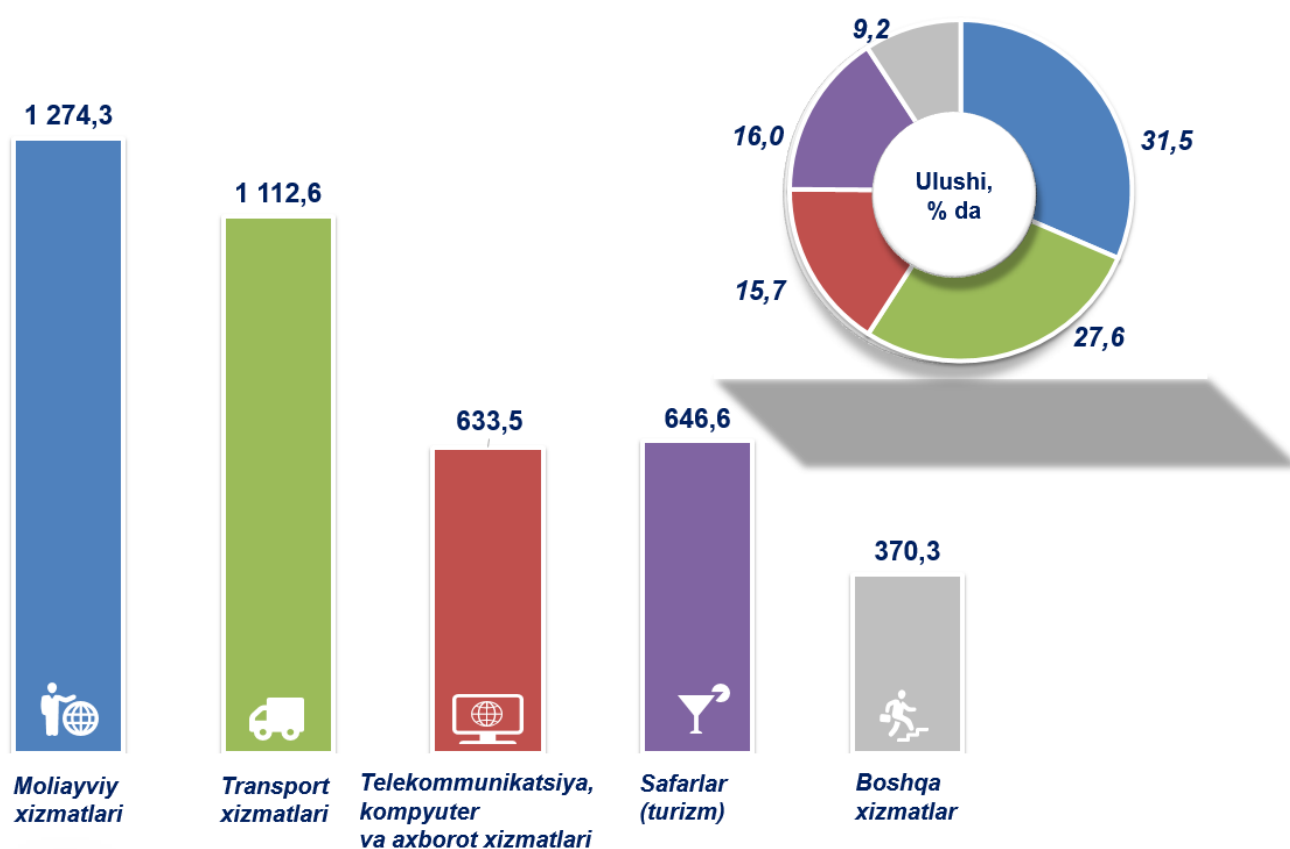

To‘qimachilik mahsulotlarining eng katta ulushi Afg‘oniston (**44,1 % – 28 120,0** ming AQSH dollari), XXR (**33,9 % – 21 612,8** ming AQSH dollari), Turkiya (**7,4 % – 4 702,7** ming AQSH dollari) va Rossiya Federatsiyasi (**7,0 % – 4 462,7** ming AQSH dollari) davlatlari hissasiga to‘g‘ri keldi.

Mamlakatimizda yangi ishlab chiqarish texnologiyalari va zamonaviy uskunalardan keng foydalanish, sohada sifat menejmenti tizimining joriy yetilishi natijasida mehnat unumdorligini oshirishga xizmat qilmoqda. Bu, o'z navbatida, tayyor mahsulotlarga jahon bozorlarida o'z o'rnini topish imkonini beradi.

XIZMATLAR EKSPORTI TARKIBI (2023- yil yanvar-sentabr, ulushi, % da)

Xizmatlar eksporti hajmi **4 037,3** ming AQSH dollarini yoki jami eksport hajmining **2,7** % ini tashkil etib, 2022- yilning mos davriga nisbatan **44,8** % ga ko'paydi. Xizmatlar eksporti tarkibining asosiy ulushi moliyaviy (**31,5** %), transport (**27,6** %), safarlar (turizm) (**16,0** %) telekommunikatsiya, kompyuter va axborot xizmatlari (**15,7** %), va boshqa tadbirkorlik bilan bog'liq xizmatlar (**9,2** %) hissasiga to'g'ri kelgan.

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASINING IMPORTI

2023- yilning yanvar-sentabr oylarida import hajmi **87 171,0** ming AQSH dollarini va 2022- yilning mos davriga nisbatan **71,2 %** ni tashkil etdi. Import tarkibida eng katta ulush, mashinalar va transport asbob-uskunolari (**46,4 %**), oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar (**24,9 %**), hamda sanoat tovarlari (**18,9 %**) hisobiga to‘g‘ri keldi.

XSST BO‘YICHA IMPORT TARKIBI

(2023- yil yanvar-sentabr, ulushi, % da)

24,9
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar

1,3
Noziq-ovqat xomashyo, yoqilg‘idan tashqari

2,0
Mineral yoqilg‘i, yog‘lash moylari va shunga o‘xshash materiallar

0,3
Ichimliklar va tamaki

0,4
Hayvon va o‘simliklar moylari (yog‘lari), yog‘lar va mumlar

3,3
Kimyoviy vositalar va shunga o‘xshash mahsulotlar

18,9
Sanoat tovarlari

46,4
Mashinalar va transport asbob-uskunolari

1,9
Turli xil tayyor buyumlar

0,6
Xizmatlar

Tovarlar importi dinamikasi tahliliga ko‘ra, 2023- yilning yanvar-sentabr oylarida import qilingan tovarlar hajmi, o‘tgan yilning mos davriga nisbatan **35 659,5** ming AQSH dollariga kamaydi va **86 655,0** ming AQSH dollarini tashkil etdi. Xizmatlar importi esa **516,0** ming AQSH dollariga yetdi.

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASINING XSST BO'YICHA IMPORTI TARKIBI *(yanvar-sentabr, yillar kesimida)*

XSST tarkibi	Ming AQSH dollari		O'sish sur'ati, % da		Umumiy hajmga nisbatan. % da	
	2022	2023	2022	2023	2022	2023
Jami import	122 507,2	87 171,0	75,4	71,2	100	100
<i>shu jumladan:</i>						
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar	29 884,8	21 674,5	165,4	72,5	24,4	24,9
Ichimliklar va tamaki	-	259,0	-	-	-	0,3
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg'idan tashqari	1 813,0	1 159,9	30,0	64,0	1,5	1,3
Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar	367,2	1 709,2	33,1	4,7 m.	0,3	2,0
Hayvon va o'simliklar moylari (yog'lari), yog'lar va mumlar	68,8	370,0	5,9	5,4 m.	0,1	0,4
Kimyoviy vositalar va shunga o'xshash mahsulotlar	4 166,5	2 851,8	107,4	68,4	3,4	3,3
Sanoat tovarlari	48 559,7	16 510,2	83,2	34,0	39,6	18,9
Mashinalar va transport asbob-uskunolari	34 550,9	40 490,7	49,4	117,2	28,2	46,4
Turli xil tayyor buyumlar	2 903,6	1 629,6	74,2	56,1	2,3	1,9
Xizmatlar	192,7	516,0	2,8 m.	2,7 m.	0,2	0,6

XSST BO'LIMI BO'YICHA AYRIM MAHSULOTLAR IMPORTI TARKIBI (2023- yil yanvar-sentabr)

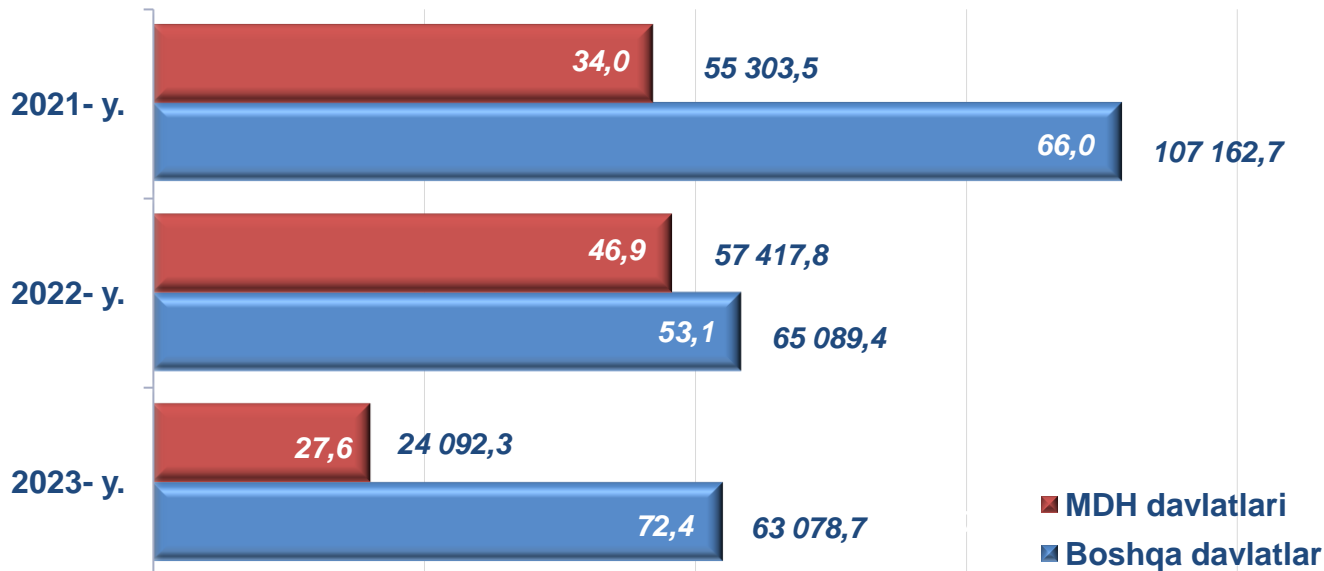
XSST bo'limi nomi	Ming AQSH dollari	2022- yilga nisbatan, % da
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar		
Sabzavotlar va mevalar	12 362,4	58,5
Donli ekinlar va ulardan tayyorlangan mahsulotlar	7 949,6	4,1 m.
Tirik hayvonlar, 03-bo'limga kiritilgan hayvonlardan tashqari	624,1	14,8
Hayvonlarga ozuqa (ishlov berilmagan donalardan tashqari)	313,7	34,4
Shakar, shakardan mahsulotlari va asal	177,9	13,0
Sut mahsulotlari va parranda tuxumlari	169,1	177,3
Qaxva, choy, kakao, ziravorlar va ulardan tayyorlangan mahsulotlar	77,9	90,8
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg'idan tashqari		
Yog'li urug'lar va yog'li mevalar	537,8	26,0 m.
Xayvonlar va o'simliklardan olinadigan kelib chiqqan xom-ashyo materiallari, boshqa joyda tavsiflanmagan	331,3	22,0
Probka va yog'och taxtalar	263,1	147,4
To'qimachilik tolalari (ustki va boshqa taroqsimon junlardan tashqari) va ularning chiqindilari (ip yoki matoga ishlov berilmagan)	16,0	-
56 bo'limga kiritilgandan tashqari o'g'itlar uchun xom - ashyo va mineral xomashyo (ko'mir, neft va qimmat baho toshlardan tashqari)	11,8	26,9
Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar		
Neft va neft mahsulotlari va shunga o'xshash materiallar	1709,2	4,9 m.
Kimyoviy vositalar va shunga o'xshash mahsulotlar		
Tibbiyot va farmatsevtika mahsulotlari	1 729,1	112,8
Boshqa joyda tasniflanmagan kimyoviy materiallar va mahsulotlar	404,3	129,4
Noorganik kimyoviy moddalar	237,6	22,0
Organik kimyoviy moddalar	121,7	32,6
Birlamchi bo'lmagan plastmassalar	101,3	3,0 m.
Efir moylari, resinoidlar va parfyumeriya moddalari; tualetga	89,8	169,7
O'g'itlar (272 guruhga kiritilganlardan tashqari)	74,0	21,0
Birlamchi shakldagi plastmassalar	70,7	18,5
Bo'yaydigan va terini oshlovchi moddalar va bo'yoqlar	23,3	51,2
Turli xil tayyor buyumlar		
Maxsus, ilmiy va nazorat asboblari va apparatlari	887,2	75,0

XSST bo'limi nomi	Ming AQSH dollari	2022- yilga nisbatan, % da
Boshqa toifalarga kiritilmagan suv-kanalizatsiya, isitish va yoritish uskunalari blokli binolar, armatura va mahkamlash	450,7	38,8
Yo'l aksessuarlari, sumkalar va shunga o'xshash konteynerlar	213,8	108,0
Boshqa joyda tasniflanmagan har xil tayyor buyumlar	59,9	18,5
Kiyim-kechaklar va kiyim-kechak anjomlari	15,0	150,5
Mebel va uning qismlari, yotarjoy buyumlari matraslar, matraslar uchun tirgaklar, yostiqlar	2,0	8,2
Poyabzal	0,9	48,1
Sanoat tovarlari		
Ruda bo'lmagan qazilmalardan tayyorlangan mahsulotlar, boshqa joyda tasniflanmagan	7 206,8	94,0
Cho'yan va po'lat	5 294,7	13,5
To'qimachilik yigirilgan ipi, matolar, tayyor buyumlar va shunga o'xshash mahsulotlar	2 831,4	13,5 m.
Metallardan tayyorlangan buyumlar, boshqa joyda tasniflanmagan	687,4	84,0
Rezina buyumlari boshqa joyda tavsiflanmagan	257,8	49,2
Qog'oz, karton va qog'oz massasi, qog'oz yoki kartondan tayyorlangan buyumlar	131,3	94,4
Mantar va yog'ochdan tayyorlangan buyumlar	82,2	174,8 m.
Rangli metallar	18,7	41,6
Mashinalar va transport asbob-uskunolari		
Aniq sohalar uchun maxsus mo'ljallangan mashinalar	19 910,0	88,0
Avtomobillar (xavo podushkalaridagi transport vositalari xam)	7 814,2	2,2 m.
Sanoat uchun maxsus bo'lmagan mashinalar va ularning detallari	7 047,5	143,2
Elektr mashinalari, apparatlari va jihozlari va ularning elektr qismlari	3 923,5	3,6 m.
Energiya ishlab chiqaruvchi mashinalar va uskunalar	1 311,1	119,9
Metallni qayta ishlash mashinalari	462,2	3,3 m.
Ma'lumotlarni avtomatik qayta ishlash uchun ish yuritish mashinalari va uskunolari	16,4	77,7
Telekommunikatsiya, ovoz yozish va ovozni takrorlash uchun asboblari va uskunalar	5,9	26,3 m.

2023- yil yanvar-sentabr natijalariga ko'ra MDH mamlakatlaridan import ulushi **27,6 %** ni tashkil etib, 2022-yilning mos davriga nisbatan **19,3 %** ga kamaydi.

MDH VA BOSHQA DAVLATLARDAN TOVAR VA XIZMATLAR IMPORTI HAJMLARI DINAMIKASI

(yanvar-sentabr, ming AQSH dollari, ulushi, % da)

2023- yil yanvar-sentabr oylarida viloyatimiz **41** ta davlatdan tovar va xizmatlar importini amalga oshirdi. Yetti yirik hamkor davlatlar (XXR, Pokiston, Qozog'iston, Turkiya, Tojikiston, Italiya va Rossiya Federatsiyasi) jami importning **3/4** qismini tashkil etdi.

RESPUBLIKA IMPORTIDA ASOSIY HAMKOR DAVLATLARNING ULUSHI (2023- yil yanvar-sentabr, % da)

SURXONDARYO VILOYATINING ASOSIY HAMKOR DAVLATLARDAN AMALGA OSHIRGAN IMPORTI HAJMLARI VA O'SISH SUR'ATLARI (yanvar-sentabr, yillar kesimida)

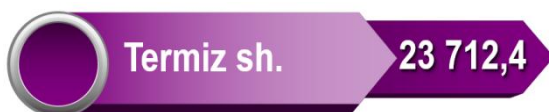
Davlatlar	Ming AQSH dollari		O'sish sur'ati, % da		Umumiy hajmdagi o'rni	
	2022	2023	2022	2023	2022	2023
XXR	27 614,1	25 645,9	40,9	92,9	2	1
Pokiston	20 471,3	12 998,9	3,2 m.	63,5	3	2
Qozog'iston	9 038,3	12 127,9	41,2	134,2	4	3
Turkiy	4 885,9	7 884,0	46,0	161,4	6	4
Tojikiston	6 948,9	6 033,4	2,0 m.	86,8	5	5
Italiya	606,3	5 167,2	38,7	8,5 m.	16	6
Rossiya Federatsiyasi	38 381,3	4 525,6	2,0 m.	11,8	1	7
Hindiston	2 928,6	1 947,0	2,6 m.	66,5	7	8
Germaniya	979,8	1 748,3	18,5	178,4	13	9
Niderlandiya	34,9	1 643,5	20,2	47,1 m.	31	10
Eron	1 069,8	1 043,8	18,7	97,6	10	11
Turkmaniston	714,4	944,8	59,3	132,3	14	12
Koreya Respublikasi	1 122,1	849,7	81,5	75,7	9	13
Litva	2 043,5	742,6	14,0 m.	36,3	8	14
Afg'oniston	488,8	706,2	164,2	144,5	18	15
Ispaniya	3,1	546,0	-	178,2 m.	36	16
Polsha	86,0	368,8	47,4	4,3 m.	26	17
Xitoy, Gonkong MMR	89,9	360,0	123,4	4,0 m.	25	18
Belarus	296,7	312,4	39,0	105,3	20	19
Ekvador	682,1	255,0	2,7 m.	37,4	15	20

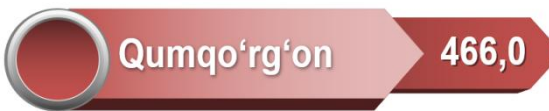
SURXONDARYO VILOYATINING HUDUDLAR KESIMIDA IMPORTI (2023- yil yanvar-sentabr)

	Hajm Ming AQSH dollari	O'sish sur'ati, % da	Ulushi, % da
Surxondaryo viloyati	87 171,0	71,2	100
Termiz sh.	23 712,4	82,9	27,2
<i>tumanlar:</i>			
Oltinsoy	1 765,9	64,6	2,0
Angor	8 769,3	2 394,7	10,1
Bandixon	17,9	2,1	-
Boysun	691,9	49,6	0,8
Muzrabot	2 860,1	252,5	3,3
Denov	20 306,0	124,9	23,3
Jarqo'rg'on	5 176,2	74,6	5,9
Qumqo'rg'on	466,0	36,9	0,5
Qiziriq	3 494,9	55,5	4,0
Sariosiyo	3 026,9	8,9	3,5
Termiz	7 725,8	78,9	8,9
Uzun	5 121,0	80,2	5,9
Sherobod	2 780,3	115,0	3,2
Sho'rchi	890,1	21,9	1,0

Eng yuqori hajm,
ming AQSH dollari

Eng quyi hajm,
ming AQSH dollari

Viloyat importi tarkibida eng yuqori ulushni Termiz shahri **27,2** % bilan **23 712,4** ming AQSH dollarini, eng quyi, Bandixon **17,9** ming AQSH dollarini tashkil etdi.